

Rzecznik Praw Obywatelskich zwrócił się do Marszałka Senatu w sprawie Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Obecnie w senacie procedowana jest nowelizacja ustawy, która przewiduje dodanie kolejnych zadań do Funduszu tj. trzynastej emerytury, zasiłku pogrzebowego i renty socjalnej. Zdaniem RPO bez legislacyjnych gwarancji finansowania pierwotnych zadań Funduszu budowanie systemu wsparcia osób z niepełnosprawnościami będzie utrudnione i niepewne.

Ustawa o Solidarnościowym Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych została uchwalona w związku z protestem osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin, który odbywał się w Sejmie w kwietniu i maju 2018 r. Premier zaproponował wtedy powołanie Funduszu zapewniającego odpowiednie finansowanie usług wpierających osoby z niepełnosprawnościami. Dawało to nadzieję na stworzenie systemowych rozwiązań wdrażających postanowienia Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych. Programy uruchomione w 2019 r. ze środków Funduszu miały charakter pilotażowy: realizowane były w nich usługi będące podstawą systemu wsparcia niezależnego życia osób z niepełnosprawnościami (asystencja osobista oraz opieka wytchnieniowa), a także inne formy wsparcia (np. centra opiekuńczo-mieszkańowe).

Zakres zadań Funduszu, którego pierwotnym celem było finansowanie systemu wsparcia niezależnego życia osób z niepełnosprawnościami został rozszerzony w 2019 roku przez dwie ustawy: o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami oraz o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji. Na ich podstawie środki z Funduszu są przeznaczone na wsparcie udzielane w ramach Funduszu Dostępności oraz na wypłaty świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji. Wprowadzono też nowe przychody Funduszu w postaci nieoprocentowanych pożyczek z Funduszu Pracy oraz dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie wypłaty świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji.

Obecnie procedowana przez Senat ustawa przewiduje dodanie kolejnych zadań Funduszu tzw. trzynastych emerytur, rent socjalnych oraz zasiłków pogrzebowych. Wskazano w niej także nowe przychody Funduszu, którymi miałyby być pożyczka z Funduszu Rezerwy Demograficznej oraz następna dotacja celowa z budżetu państwa. W roku 2019 przychody Funduszu stanowiła jedynie część składki na Fundusz Pracy w wysokości 0,15% składki, w związku z tym zgodnie z zapowiedziami Rady Ministrów programy uruchomione w 2019 r. ze środków Funduszu miały mieć charakter pilotażowy. W 2020 r. Fundusz zasilić ma drugi z zawartych w pierwotnym brzmieniu ustawy składnik przychodów w postaci daniny solidarnościowej.

W środowisku osób z niepełnosprawnościami powstało zatem uzasadnione stworzenia trwałego państwowego systemu gwarantowanych usług społecznych, co stanowiłoby jednocześnie realizację celów Funduszu.

W piśmie do Marszałka Senatu RPO podkreśla, że konieczne jest przyjęcia rozwiązań legislacyjnych gwarantujących odpowiedni poziom finansowania pierwotnych zadań Funduszu. Bez takich gwarancji znacznie utrudnione będzie budowanie innowacyjnego, trwałego i skutecznego systemu wsparcia osób z niepełnosprawnościami. Szczególnie zasadnym wydaje się wprowadzenie przepisów, które zapewnią realizację podstawowych usług wymienionych w Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, wspierających niezależne życie osób z niepełnosprawnościami: asystencji osobistej i opieki wytchnieniowej.

Źródło: [RPO](#)